

Rafael

SLOVENSKO DUŠNO PASTIRSTVO V AVSTRALJI

SLOVENSKI MISIJON V SYDNEYU:

p. Darko Žnidaršič, OFM,
311-313 Merrylands Road,
Merrylands NSW 2160

Poštne pošiljke na: PO BOX 280,
Merrylands NSW 2160

(02) 9637 7147 Fax (02) 9682 7692

Email: darko.znidarsic@parracatholic.org;
slomission.sydney@gmail.com

www.glasslovenije.com.au/versko-sydney.htm

SLOVENSKI MISIJON V MELBOURNU:

p. Simon Peter Brelec OFM,
p. David Šrumpf OFM

19 A'Beckett st., Kew VIC, 3101.
(03)9853 7787

Email: p.simonpeter@gmail.com
p.david.ofm@gmail.com;

slomission.melbourne@gmail.com

Poštne pošiljke na PO Box 197, Kew VIC 3101.

Isti naslov za uredništvo »MISLI«

E-mail: slomission.misli@gmail.com

www.glasslovenije.com.au/versko-melbourne.htm.

SLOVENSKI MISIJON V ADELAIDI:

p. David Šrumpf OFM

Holy Family Slovenian Mission, 51 Young Ave.,
West Hindmarsh, SA 5007

Poštne pošiljke na: PO Box 156, Welland, SA 5007

Za telefonski pogovor prosimo, pokličite v
Melbourne - Kew na zgornje številke.

(08) 8121 3869, (08) 8346 9674

Email: slomission.adelaide@gmail.com

www.glasslovenije.com.au/versko-adelaide.htm.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste pomagali pri izdaji nove številke »Rafaela«.

Hvala tudi vsem, ki ste ali še boste dali svoj dar slovenski cerkvi sv. Rafaela,
kot pomoč za vzdrževanje cerkve in dvorane.

Hvala vsem sponzorjem, ki so omogočili zrebanje.

IZ VSEBINE TE ŠTEVILKE

- 3 Papež Frančišek zlatomašnik
- 5 Pope Francis: 50 Years of Priesthood Serving God and His People
- 8 Spominjamo se - Rafael pred 50 leti (1/1970): Prvi veliki teden v Merrylandsu 1970; Sv. spoved; Blagoslov jedil; Božji grob; Razno (p. Valerijan Jenko OFM)
- 11 Spomini na Slovence v Brisbanu (Jože Košorok)
- 17 Veliki teden in velika noč pri nas
- 18 Prejem zakramentov; naši pokojni
- 20 J. Kragelj, OD POSTAJE DO POSTAJE - 15.
- 23 Vabilo rojakom za spominsko knjigo o Merrylandsu
- 24 + P. Filip (Franc) RUPNIK OFM (p. Darko Žnidaršič OFM)
- 27 Spomini gvardijana p. Ambroža Mušiča OFM na + p. Valerijana ob našem žegnaniu
- 29 Blagoslov obeležja + p. Valerijana na pokopališču v Rookwoodu
- 30 Dobra volja naj velja
- 31 Oglasi, naslovi, voščilo
- 32 Geelong - Bell Park, VIC: Cerkev sv. Družine

NASLOVNICA: Lani na Silvestrovo je minilo 50 let od blagoslova naše prve cerkve sv. Rafaela. Na poti k 50. obletnici blagoslova hočemo obuditi stare spomine in kot živo občestvo danes dati nov pečat našemu slovenskemu domu v Bogu. Zato Vas vabimo, da tudi Vi prispevate kakšno staro fotografijo za naslovnico, če jo seveda imate.

PAPEŽ FRANČIŠEK ZLATOMAŠNIK

PAPEŽ FRANČIŠEK, JORGE (JURIJ) MARIO BERGOGLIO, JE V ČETRTEK, 13. DECEMBRA 2019 IZPOLNIL 50 LET DUHOVNIŠKE SLUŽBE BOGU IN LJUDEM. V NEDELJO, 15. DECEMBRA, SMO SE GA SPOMNILI PRI SV. MAŠAH. V TOREK, 17. DECEMBRA 2019, JE PRAZNOVAL 83. ROJSTNI DAN.

Mladi Jorge se za duhovništvo ni odločil takoj. Obiskoval je srednjo šolo, postal kemijski tehnik, rad je igral nogomet in plesal tango. Še ne sedemnajstleten je doživel nenavadno srečanje z Jezusom na god sv. Mateja, 21. septembra 1953. V Buenos Airesu so se zbrali prijatelji, da bi praznovali dan študentov. Jorge je šel še prej k sveti maši v cerkev sv. Jožefa in prejel zakrament sprave pri patru Carlosu Duarteju in ta spoved je spremenila njegovo življenje. Pet let kasneje je vstopil v jezuitski red, čez enajst

let pa je postal duhovnik v Cordobi.

“Pri tej spovedi se mi je zgodilo nekaj nenavadnega. Ne vem, kaj je bilo, toda spremenila je moje življenje. Bilo je presenečenje, neizmerno sem se čudil ob resničnem srečanju z Jezusom. Ugotovil sem, da me pričakujejo.”

Po končanem noviciatu je študiral filozofijo in teologijo, poučeval književnost in psihologijo na dveh ustanovah v Buenos Airesu. Leta 1973 je izrekel večne zaobljube. Postal je magister novincev v San Miguelu, profesor na teološki fakulteti, svetovalec jezuitske province ter rektor semenišča. Leta 1986 je odšel na svetopisemski študij v Nemčijo in tam doktoriral. Papež Janez Pavel II. ga je 20. maja 1992 imenoval za pomožnega škofa v Buenos Airesu, leta 1997 pa za nadškofa koadjutorja (nadškofa pomočnika s pravico nasledstva). Po smrti kardinala Antonia Quarracina 28. februarja 1998 je nadškof Bergoglio prevzel nadškofijo. Leta 2001 je bil imenovan za kardinala, 13. marca 2013 pa izvoljen za 266. Kristusovega namestnika oziroma 265. naslednika apostola Petra. Kot nadškof je bil član različnih kongregacij ter član Komisije za Latinsko Ameriko in član Papeškega sveta za družino.

“Duhovniki smo v nevarnosti, da bi podlegli skušnjavi in postali upravniki namesto pastirji. Vedno imejte pred očmi zgled Dobrega Pastirja, ki ni prišel zato, da bi mu služili, temveč, da bi sam služil ter iskal in rešil tisto, kar se je izgubilo.” Vedno znova izpostavlja pomen zakramenta sprave - svete spovedi in tudi sam je večkrat spovednik.

Biti duhovnik za našega papeža od vsega začetka pomeni, da je blizu Bogu in ljudem. Tudi kasneje, ko je bil nadškof v Buenos Airesu, je kot preprost duhovnik z ulice redno obiskoval revne in večkrat nevarne mestne četrti. Ko je sedaj Petrov naslednik, se njegov pogled na duhovništvo ni nič spremenil. Vabi k hoji na obrobja in na obrobja gre tudi sam. Kot prvi voditelj Cerkve je obiskal Arabski polotok in bo s svojimi apostolskimi obiski in spodbudami po Božji Previdnosti odprl srca mnogih.

“Duhovniki so ganjeni kot Jezus, ko je videl utrujeno in izčrpano množico kot ovce brez pastirja. Bil je poln nežnosti do ljudi, še posebej do izključenih oseb, to je, do grešnikov, bolnih, do tistih, za katere nihče ne skrbi. Zares usmiljen duhovnik se obnaša kot dobri

Samarijan. Zakaj to počne? Ker je njegovo srce sposobno sočutja, saj je Kristusovo srce.”

Frančišek je papež, predvsem pa je duhovnik. Vsem sobratom duhovnikom je lansko poletje napisal pismo, v katerem kot ključno besedo uporablja besedo »bolečina« kot odziv na spolne zlorabe v katoliški Cerkvi: »V zadnjem času smo lahko večkrat jasno zaznali pogosto tih ali utišani krik naših bratov in sester, žrtev spolne zlorabe, zlorabe moči in vesti, ki so jih storile posvečene osebe,« je zapisal. O zlorabi moči na duhovniškem položaju je svaril tudi ob drugih priložnostih, obenem pa delil nasvete, kako premagati krizo poklica. V pismu duhovnikom svetuje, naj se ravno v težkih trenutkih spominjajo svojega posvečenja in naj bodo zanj hvaležni. Njegovo lastno doživetje je današnjemu papežu očitno še vedno živo pred očmi, kot dokazujejo njegovi stvarni opisi takratnega dogajanja.

(Vir: Kathpress, www.druzina.si)

Ko sem bil oktobra 2016 v Argentini, smo obiskali tudi katedralo Svete Trojice v Buenos Airesu, papeževo rojstno hišo, srečali smo njegovega nečaka, ki se je ravno odpravil v mesto, in potem smo stopili v njegovo domačo župnijsko cerkev sv. Jožefa. Na spovednici, kjer je opravil tisto odločilno spoved, je danes spominska plošča.

p. Darko

Vatican Media Via Reuters

“Srečna sem, da imamo papeža Frančiška in si želim, da bi živel še sto let. Predvsem to, kar živi, ni politika, ampak so odnosi, je evangelij. Na vsakem koraku se vidi, da skuša biti poslušen Duhu, izpolniti Očetovo voljo in ne volje nekaterih, ki ga obkrožajo in jih njegovo ravnanje močno vznemirja. Na prvo mesto je dal točno bistvo naše vere, da smo ljubljene sinovi in kot taki med seboj ne moremo biti več hinavski, se spotikati, odrivati, se užaljeno in ogroženo zapirati brez besed ali pa zastrupljati z jeziki, temveč smo lahko le bratje.”

(Anja Kastelic) (www.domovina.je)

Rafael, april 2020

POPE FRANCIS: 50 YEARS OF PRIESTHOOD SERVING GOD AND HIS PEOPLE

VATICAN CITY (CNS) - December 13, 2019 marks the 50th anniversary of Pope Francis' ordination to the priesthood. Vatican News celebrated this milestone recalling some of Pope's reflections regarding priests and the priesthood.

On 13 December 1969, just four days before his 33rd birthday, Jorge Mario Bergoglio was ordained a priest. His vocation dates back to 21 September 1953, the Feast of St. Matthew, the tax collector converted by Jesus: it was during a confession that day, that the future Pope had a profound experience of God's mercy.

The Priest and Mercy

Divine Mercy has characterized his entire priestly life. Pope Francis speaks of priests as quietly leaving everything to engage in the daily life of communities, giving others their own lives, moved, like Jesus, when he sees people exhausted and “like sheep without a shepherd”.

Addressing parish priests in Rome on 6 March 2014, the Pope said: “In the image of the Good Shepherd, the priest is a man of mercy and compassion, close to his people and a servant to all... Whoever is wounded in life, in whatever way, can find in him attention and a sympathetic ear.... Wounds need to be treated... We priests must be there, close to these people. Mercy first means treating the wounds”.

The Priest and the Eucharist

Pope Francis describes the priest as a decentralized man, because at the center of his life there is not him but Christ. In his homily during the Jubilee for Priests on 3 June 2016, he said: “In the Eucharistic celebration we rediscover each day our identity as shepherds. In every Mass, may we truly make our own Christ's words: ‘This is my Body, which is given up for you’. This is the meaning of our life: with these words, in a real way we can daily renew the promises we made at our priestly ordination”.

The Priest and the Confessional

The priest plays an important part of his service to God and His people in the confessional, where he can become an expression of God's mercy. Addressing parish priests in Rome on 6 March 2014, Pope Francis said: “It is normal that there be differences in the style of confessors, but these differences cannot regard the essential, that is, sound moral doctrine and mercy. Neither the laxist nor the rigorist bears witness to Jesus Christ, for neither the one nor the other takes care of the person he encounters. The rigorist washes his hands of them: in fact, he nails the person to the law, understood in a cold and rigid way; and the laxist also washes his hands of them: he is only apparently merciful, but in reality he does not take seriously the problems of that conscience, by minimizing the sin. True mercy takes the person into one's care, listens to them attentively, approaches the situation with respect and truth, and accompanies them

Letnik 55/1, Velika noč

on the journey of reconciliation.”

The Priest and Prayer

Pope Francis has always said that the priest needs to be, above all, a man of prayer. It is union with God, he says, that overcomes the countless temptations of evil. In his Letter to Priests marking the 160th anniversary of the death of the Curé of Ars, St. John Maria Vianney, the Pope suggests reciting the Rosary every day. “To contemplate Mary”, he writes, “is to believe once again in the revolutionary nature of love and tenderness. In her, we see that humility and tenderness are not virtues of the weak but of the strong, who need not treat others poorly in order to feel important themselves”.

The Priest and the Poor

According to Pope Francis, a priest’s spirituality is embodied in the reality of everyday life. His is a prophetic voice in the face of the oppression that tramples on the poor and the weak. In *Evangelii gaudium*, par. 183, he writes of how the Church “cannot and must not remain on the side-lines of the struggle for justice”. The Kingdom of God begins here on earth and it is already here that we encounter Jesus: the last judgment will focus precisely on what we have done to Christ in the poor, the sick, strangers, prisoners. We will be judged on how we have loved. But, as Saint John Paul II said, there can be no love without justice.

The Priests Risking Their Lives

In his Letter to Priests for the 160th anniversary of the death of the Curé of Ars, Pope Francis thanks those priests “who make their lives a work of mercy in regions or situations often inhospitable, distant or abandoned, even at the risk of their own lives”. He thanks them “for their courageous and constant example” and invites them not to be discouraged, because “the Lord is purifying His Bride and is converting all of us to Himself”.

In the same Letter, Pope Francis addresses the question of abuse. While confirming his closeness to the victims, he expresses his gratitude “to all those priests who faithfully and generously spend their lives in the service of others”.

The Priest and Weariness

During the Chrism Mass in St Peter’s Basilica, on Holy Thursday 2015, Pope Francis spoke openly about “the tiredness of priests”, saying it was frequently on his mind. “I think about it and I pray about it often”, he said, “especially when I am tired myself. I pray for you as you labour amid the people of God entrusted to your care, many of you in lonely and dangerous places. Our weariness, dear priests, is like incense which silently rises up to heaven.

Our weariness goes straight to the heart of the Father”. The Pope described

this weariness as something positive, because it comes from being in the midst of people: “It is the tiredness of the priest with the smell of sheep”.

The Priest and Humour

Pope Francis often reminds priests “the saint is capable of living with joy and a sense of humor”. This joy comes from union with Jesus, he says, adding that he himself prays for a sense of humour every day. In a November 2016 interview with Italy’s TV2000, the Pope described how “a sense of humour lifts you up”. It is something very human, he said, but it is also close to the grace of God.

The Pope’s Appeal to Support Priests

Pope Francis asks priests to be always close to the people, but at the same time he asks the faithful to support their priests. During his homily at the Chrism Mass on 28 March 2013, he said: “Dear lay faithful, be close to your priests with affection and with your prayers, that they may always be shepherds according to God’s heart”.

(https://catholicoutlook.org/pope-francis-50-years-of-priesthood-serving-god-and-his-people/?utm_source=rss&utm_medium=rss&utm_campaign=pope-francis-50-years-of-priesthood-serving-god-and-his-people)

PIRHOVANJE - VELIKONOČNI PONEDELJEK, 13.4.2020

DRAGI ROJAKI IN PRIJATELJI!

**TUDI LETOS SMO NAČRTOVALI NAŠE PIRHOVANJE IN
ŽE PRIČAKUJEMO VELIKONOČNE PRAZNIKE.**

**ŽAL VAM MORAMO SPOROČITI, DA JE ZARADI VSE VEČJEGA
ŠTEVILA BOLENJ, KI JIH POVZROČA KORONA VIRUS,
IN SVETOVNE EPIDEMIJE
LETOŠNJE PIRHOVANJE ODPOVEDANO.**

**PRAV TAKO BO NAŠA DVORANA P. VALERIJANA ZAPRTA
VES MESEC APRIL.**

**NA VELIKONOČNI PONEDELJEK, 13.4.2020, BO SAMO SV. MAŠA
OB 9.30 DOPOLDNE V NAŠI CERKVI SV. RAFAELA,
ČE NE BO DOLOČENO DRUGAČE.**

Hvala za razumevanje in sodelovanje! p. Darko

SPOMINJAMO SE - RAFAEL pred 50 leti

PRVI VELIKI TEDEN V MERRYLANDSU (1970)

(Vol. 5, No. 1, Marec 1970)

CVETNA NEDELJA, 22. marca: 8:30 zj. MERRYLANDS: blagoslov zelenja, tiha maša.

10:30 dop. St. Patrick, SYDNEY: sv. maša, branje pasijona po Mateju.

2:00 P. M.: HORSLEY PARK (45 Ferrers Rd.) na slovenskem zemljišču: BLAGOSLOV BUTARIC, ZELENJA, PROCESIJA, SV. MAŠA S PRIDIGO. SODELUJE MEŠANI ZBOR POD VODSTVOM G. KLAKOČERJA. VSE NARODNE NOŠE SO NUJNO NAPROŠENE, DA SE UDELEŽE SLOVESNOSTI, TAKO OTROCI, KOT ODRASLI.

Starše prosim, da pošljejo otroke k sv. spovedi že v soboto, da se bodo številno približali k obhajilni mizi pri maši na prostem. Isto velja tudi za odrasle!

NATO SLEDI PROSLAVA GREGORČIČEVEGA DNE Z NASTOPOM OTROK.

VELIKI ČETRTEK, 26. marca: spomin zadnje večerje Gospodove s svojimi učenci.

7:30 zvečer: Sv. Rafael, MERRYLANDS: sv. maša, nato prenos Najsvetejšega na stranski oltar, razkrivanje oltarja (glavnega), češčenje Najsvetejšega do polnoči.

To češčenje naj bo po naslednjem sporedu: vsaka skupina naj ostane pri molitvi vsaj pol ure:

- ob 9. uri zvečer rojaki, katerih priimek ima začetnico: A, B, C, Č.
- Ob 9.30: D, E, F, G, H.
- Ob 10.: I, J, K.
- Ob 10.30: L, M, N, O.
- Ob 11.: P, R, S, Š.
- Ob 11.30: T, U, V, Z, Ž.

VELIKI PETEK, 27. marca: Spomin Gospodove smrti na križu.

3:00 popoldne: St. Joseph, LEICHARDT: obredi velikega petka, češčenje sv. križa, pasijon etc.

7:30 zvečer: sv. Rafael, MERRYLANDS: obredi velikega petka in tudi sv. obhajilo. - PO OBREDIH BO ČEŠČENJE NAJSVETEJŠEGA V BOŽJEM GROBU. (Do desete ure zvečer.)

VELIKA SOBOTA, 28. marca: Spomin Gospodovega počitka v grobu.

7:30 zvečer: sv. Rafael, MERRYLANDS: Obredi velike sobote: blagoslov ognja, velikonočne sveče, krstne vode, prerokbe iz stare zaveze, obnovitev krstnih obljub.

8:30 zvečer: SVETA MAŠA VELIKONOČNE VIGILIJE. Sodeluje mešani pevski zbor.

VELIKONOČNA NEDELJA, 29. marca: VSTAJENJE NAŠEGA GOSPODA JEZUSA KRISTUSA.

8:30 ZJUTRAJ: sv. Rafael, MERRYLANDS: sv. maša z ljudskim petjem velikonočnih pesmi.

10:30 dop.: ravnotam: sv. maša z zborovskim petjem.

10:30 dop.: St. Patrick, SYDNEY, velikonočna sv. maša.

6. zveč.: St. Francis' Home, WOLLONGONG.

BELA NEDELJA, 4. aprila: (prva v mesecu)

8:30 zj. sv. Rafael, MERRYLANDS.

10:30 dop.: St. Patrick, BLACKTOWN.

10:30 dop.: St. John's, CROYDON PARK.

6:00 zvečer: Sacred Heart, HAMILTON - NEWCASTLE.

SV. SPOVED

Seveda vedno pred mašo, posebej pa:

VELIKI PETEK: St. Patrick's, SYDNEY, od 1:30 do 2:30 popoldne.

St. Joseph, LEICHARDT, od 2. do 3. popoldne.

Sv. Rafael, MERRYLANDS, od 6:30 do 7:30 zvečer.

VELIKA SOBOTA: St. Francis, PADDINGTON, od 9. do 10. dopoldne

St. Patrick's, SYDNEY, od 4. do 5. popoldne.

St. Patrick's, BLACKTOWN, od 12. do 1. popoldne.

Sacred Heart, CABRAMATTA, od 1:30 do 2.30 popoldne.

Sv. Rafael, MERRYLANDS, od 6:30 do 7:30 zvečer.

BLAGOSLOV JEDIL

Velikonočna jedila bomo blagoslavljali na veliko soboto popoldne na vseh krajih, kjer je spovedovanje, pa tudi v Veselovem (Merrylands) ob 4. uri popoldan.

Prav tako pa tudi na velikonočno nedeljo po sv. mašah. Pa tudi sicer, po želji.

(str. 1-3)

BOŽJI GROB

Vljudno ste vabljeni k češčenju Najsvetejšega na veliki četrtek od konca maše pa do polnoči. To češčenje nas spominja Kristusove samotne noči, ki jo je prečul v ječi, kjer je čakal svojo sodbo in smrt naslednji dan, na veliki petek.

Novo letos bo to, da bo Najsvetejše izpostavljeno v monštranci, ki bo pokrita s tančico na veliki petek zvečer od konca obredov, pa do desete ure. Ravno tako pa tudi na veliko soboto od 4. ure popoldan pa do obredov, 7:30 zvečer.

Prav je, da v teh svetih dneh nademo čas za svojo dušo. Očistimo jo v zakramentu svete spovedi. Udeležujmo se obredov velikega tedna. Saj nas spominjajo največjih skrivnosti našega odrešenja. Pridimo pred Kristusa, pričujočega resnično in dejansko v svetem Rešnjem Telesu in ga prosimo za blagoslov našim naporom, za blagor naših dragih, domovine. Vse polno prošnje imamo predložiti Bogu in za kako številne dobrote bi naj se mu zahvaljevali. - Vedimo, da bo naše delo in trud le tedaj uspešno, če ga bomo pogosto zalivali z molitvijo.

(str. 3)

Vem, da mnogim, žal premnogim rojakom velikonočni program ne bo nič pomenil. Ne bo jih zmigal. Zakaj? Čuta nimajo in okusa za svete stvari! Nekateri od teh niso sami krivi: so pač rastle in bili vzgojeni v versko mlačnem ali celo veri sovražnem okolju. Drugi pa so ta okus za svete stvari imeli, pa so ga tekom let v materialnem okolju izgubili. Zato naj naša krščanska in domovinska ljubezen seže tudi do teh rojakov in jih vključi v naše molitve!

(str. 6)

RAZNO

V slovenski cerkvi v Merrylands je sv. maša vsak prvi petek in prvo soboto v mesecu ob 7.30 zvečer. To je: 3. & 4. aprila, 1. & 3. maja, 5 & 6. junija. Vselej je pred mašo tudi spovedovanje. - Tisti, ki še niste nikoli v življenju opravili pobožnosti deveterih prvih petkov, vam toplo priporočam, da to storite. Saj boste deležni neizmernih milosti Srca Jezusovega. To pobožnost že opravljamo v Merrylandsu od januarja: trajala bo do septembra. Toda lahko se nam pridružite kateri koli prvi petek.

Četrtek, 7. maja, je zapovedan praznik VNEBOHODA GOSPODOVEGA. Udeležite se sv. maše v najbližji cerkvi; povsod bodo večerne maše. TUDI V MERRYLANDS bo imeli večerno sv. mašo ob 7:30 P. M.

Dne 3. junija letos odleti skupina rojakov pod vodstvom g. Matije Okorna na obisk v domovino. Za njihovo srečno pot bo sv. maša v Merrylandsu v nedeljo, 31. maja, ob 8:30 zjutraj.

Peto nedeljo v maju, 31. maja, je v MANLY VSAKOLETNA TELOVSKA PROCESIJA. ZBIRALIŠČE OB 2. URI POPOLDAN NA Vivian St., Manly. - PROSIM, DA PRIDEJO TJA VSE NARODNE NOŠE IN ŠTEVILNI ROJAKI. - POVEJTE O TEJ PROCESIJI TUDI NOVODOŠLIM ROJAKOM.

Naslednjo nedeljo, 7. junija, pa bomo imeli tudi SLOVENSKO TELOVSKO PROCESIJO V HORSLEY PARKU. Sv. maša ob 2. uri, nato procesija.

Prijavite otroke za verouk kot priprava na prvo sveto obhajilo, ki bo predvidoma avgusta meseca.

(str. 6-7)

p. Valerijan Jenko OFM (1970)

V PETDESETIH LETIH sem pripotoval kakor mnogi naši rojaki v našo Avstralijo. Sredi leta 1953 sem z vlakom prispel iz Cairnsa na Roma Street Station v Brisbane, z malim rjavim kovčkom in nekaj funti v žepu.

(Dvesto funtov prihrankov dveh let v Severnem Queenslandu sem poslal bratu Lojzetu v južno Italijo, kjer je bil v begunskem taborišču dve leti, blizu Farfa Sabrina, nedaleč od Frascatija. Od tam je pobegnil v Francijo in naprej v Belgijo, v Liege, kjer je delal v premogovniku pet let. - V letu 1959 sem naredil poklic (strokovni izpit, op.) in postal sponzor za Avstralijo. Lojze si je pot plačal sam. To sem omenil zato, ker sem prišel "suh" v Brisbane.)

Taksista v Brisbanu sem vprašal, da me zapelje v kakšen "Boarding House" z "B & B" (Bed & Breakfast - nočitev z zajtrkom). "Aha, Jugoslav," sva se s taksistom sporazumela. Vedel je, kam spadam. Zapeljal me je na Valley Spring Hill h gospe Wukovich, ki je imela samske sobe v dveh hišah ("Weatherboard Houses") - Bed & Breakfast za L 1/05/-/ na teden in če si sam kuhal v skupni kuhinji, še L 0/05/-/ - pet šilingov. Majhna samska sobica. V sosednjih sobah so stanovali: dva Srba, Bosanec, Čeh in Slovak. Ko smo se naveličali ene in iste hrane, smo si kuhali sami. Nekaj časa je tukaj stanoval Frane Mlinarič, ki je mojega očeta poznal iz Ledine pri Sevnici. Tudi on je sekal trs na severu, pa je rekel: "Saj nisem bik, da bi nosil tisto 'cano' (sladkorne trse, op.) na grbi!" Dušenih jedi in nezabeljenega celega zelja se je naveličal. "Saj nisem koza, da bi celo zelje žrl!" Fantje, ki so delali v gozdu in mesece niso videli žensk, so ga vprašali, kje se dobijo. Frane je tudi za to poskrbel: "V Margaret Street," je dejal, pa so prav drveli tja. - Frane je bil zelo 'kumeren', škoda, da je kar brez slovesa izginil.

Prvo delo sem dobil v Salisburyju in se vozil s tramvajem skozi Wollongabba ali Five Ways, Rocklea. Salisbury je bil en sam velik gozd, le nekaj hiš. Delal sem razne sedeže, tapecirano pohištvo. Na križišču smo včasih čakali tovorni vlak, da je prečkal cesto. Pred parnim strojem je hodil železničar v temni uniformi, s piščalko v ustih, v desni roki je imel rdečo zastavo, v levi pa velik zvonec in z njim opozarjal pešce na vlak, tako kot jaz doma, ko sem pasel kravo na vrvi. Železničar ni potreboval vrvi. Postavil se je na sredi ceste in tam čuval vlak, dokler niso tovorni vagoni odropotali.

V Rocklea je bil takrat kamp za emigrante, poceni stanovanja v lesenih barakah. Zvečer si z rokami lovil obteženo vrvico na sredi sobe, da si prižgal luč, ki je imela pokrov kakor krožnik. V teh barakah so stanovali Janez Primožič, Tone Purgaj in Martin Šilec in njihove družine. Imena otrok sem pozabil, razen Janeza in Edith Primožič, hčerko Gaby in sina Andreja, ki sem mu bil krstni boter. Primožičevi so si kmalu postavili svoj lastni dom. K njim sem prihajal ob nedeljah na obisk. K sv. maši sem šel v katedralo sv. Štefana v Brisbanu, ki stoji sredi mesta, samo 15 minut sem imel od doma.

Pozneje sem srečal Stanka Sivca iz Libušenj pri Kobaridu. Bil je sprevodnik na tramvaju, oblečen v uniformo, ki je bila podobna uniformi v tujski legiji v Franciji. Na glavi je nosil visoko belo cilindrasto kapo s ščitnikom. Ker je brisbansko podnebje toplo, so

bili tramvaji večinoma odprti. Zunaj vzdolž tramvaja je bila pritrjena osem inč široka stopnica, po kateri je hodil sprevodnik in preščipaval karte potnikom. Držal se je za drog, ki je nosil streho.

S Stankom sva se spoprijateljila in se srečala ob kavici in toastu v mlečnem baru. Predstavil mi je Slavka in Kristino Uršič, ki sta stanovala nasproti moje ulice na Bardon Street, Spring Hill. Kako sem bil presenečen, ko sem ju zagledal, saj smo prišli z isto ladjo Skaubrin v Avstralijo leta 1951. Pozneje sta si kupila hišo na stebrih v Paddingtonu, midva z Lojzko pa februarja 1956 v Rozalie, nedaleč od Uršičevih.

Moja žena Lojzka Tomažin je prišla pred božičem leta 1954, "našel" jo je pa za mene ravno Slavko Uršič. O tem pozneje.

Stanko Sivec mi je predstavil tudi Cirila in Gizelo Vuga v Albionu, Tone Purgaj pa Stanka in Betico Smrdelj v Darri (Darra). Gizela živi še v isti hiši in je vdova od leta 1958. Stanko mi je predstavil Jožeta in Aleksandro Fon v Mitcheltonu. Doma so bili od Svete Lucije blizu Idrije (danes Most na Soči). Ona je bila aleksandrinka v Egiptu, Jože pa čevljar, ki je izdeloval največ sandale za Arabce. Ko je egiptovski predsednik Naser prevzel vlado in je moral kralj Faruk zbežati v Maroko, so tudi mnogi priseljenci izgubili delo in so morali zapustiti Egipt. Prišla sta v Avstralijo, menda leta 1950. Imela sta dve hčerki, Sonjo in Natašo. Vse te rojake sem občasno obiskoval, ko sem bil še sam. V Darri smo se večkrat srečali pri Beti in Stanku. Pozneje si je Stanko spremenil priimek v Smedley, kar duhovniku dr. Ivanu Mikuli ni bilo všeč. "Zmedli smo se, zmedli!" mi je rekel. Neki Štajerec Jože si je privzel priimek Hampton in je vodil turistično agencijo v Merrylandsu - da se sliši bolj avstralsko - "domače" (po avstralsko, seveda).

Gremo nazaj k brisbanskim rojakom v letih 1953 do 1958. Leta 1958 je umrl Ciril Vuga - srčni infarkt. Leto pozneje je umrl zaradi infarkta sin Boris, star komaj 38 let, in zapustil ženo in dva otroka. - Zmenili smo se, da se dobimo pri Smrdelovih v Darri na slovenskem večeru: Primožič, Purgaj, Šilec, Jože... - se ne spomnim več vseh. Stanko je kupil novi posnemalec (snemalnik - magnetofon), kar je prvič prišlo na svetovni trg. Zanimiva novost, ki smo jo vsi občudovali. Snemal je naše pogovore, špase, največ pa petje. Zanimivo je bilo, ko si slišal samega sebe, posebno pa razna narečja, kar prej nismo opazili. Gorenjec Jože je zapel: "Dekle je po vodo šlo..." Beti nam je seveda postregla bogato večerjo in vino. Veseli smo se počutili v takratnem tujem svetu, potrebovali bi še več takih večerov. Gotovo je bilo med tedanjimi Jugoslovani še kaj rojakov, ki so imeli enake želje, pa niso nikogar poznali. Potrebujemo društva, kakršne imajo Grki in Italijani. Takrat je že obstajal Jugoslovanski klub, ki ga je ustanovil neki Vujadinović in tja so prihajali Jugoslovani. Tam bi gotovo našli še kakega Slovenca. "Zaenkrat bi zbrali nekaj denarja za Misli," je predlagal Primožič. Prispevali smo 3 funte, 8 šilingov in 2 in pol penija. Tako nekako.

Takrat smo imeli še domotožje, ker še nismo znali jezika. Primorci so si pomagali z italijanščino, ker je bilo veliko Italijanov, drugi z mešanico slovanskih jezikov. Emigranti oziroma begunci so imeli raznorazna imena. Francozi so veljali za "frogies". Mi smo kaj radi godrnjali in kritizirali Avstralijo. Vse to pa je podžigala med nami še Udba, njeni predstavniki so nas še bolj delali nezadovoljne. Pozneje so vse bolj prihajali Arabci in

Azijci in stanje se je do danes zelo spremenilo.

V Milk Baru sem Stanku Sivcu povedal o slovenskem večeru pri Beti in Stanku v Darri. Stanko je bil vesel in mi je povedal za Vugove, ki jih še nisem poznal. Dejal sem mu, da bi bilo dobro, da bi tudi Slovenci imeli društvo, kakor ga imajo drugi narodi. Stanko se je spomnil na Slovenca, ki je že skušal ustanoviti nekaj takega, vendar ni vedel, kdaj. Vprašal sem ga za njegov naslov. Naslova ni vedel, vedel pa je, kje stanuje. Že dolgo ga ni videl. Obiskala sva ga v Albionu. Cirilu Vugi sva povedala, zakaj sva prišla. Bil je vesel, pa tudi Gizela naju je postregla s svojimi dobrotami. Imela je majhno restavracijo Hole Wall na Branswick Street, Fortitude Valley. Tja so prihajali ponočnjaki - "ravellers" na malico in kavo po plesu ali po ogledih filmov v kinodvoranah. Ciril je bil pohištveni mizar, ki je delal pri gradbenem podjetju. Imela sta sina Borisa. Ciril nama je razložil, da je že leta 1952 skušal ustanoviti društvo, pa ni imel delovnega odbora. Vprašal sem ga, če ima kaj zapisanega. Dal mi je list, na katerega je zapisal imena Slovencev, koliko so prispevali za zabavo in stroške. Prosil me je, da to natipkam s pisalnim strojem, ki sem ga edini imel - prenosni pisalni stroj Hermes. Rojaki so se prvič srečali v dvorani BAFS na George Street.

Dokument sem pretipkal na tanek papir in prinesel na sestanek. Sestali smo se pri Cirilu in Gizeli. Podpisali smo se Luščak, Grčman, Vuga in Košorok. Poročilo o ustanovitvi pripravljalnega odbora je objavljeno v Slovenski kroniki oktobra 1954. - Žal se datuma več ne spomnim; morda bi še vedela Gizela, če se ga spomni.

Ker Ciril Vuga ni imel delovnega odbora, ni mogel ustanoviti društva. Stanko Sivec je dejal, da ga tudi mi ne bomo mogli ustanoviti, ker nimamo akademikov, kakor jih imajo v Sydneyu. Tam so imeli tedaj društvo v Woollahri. Pater Rudolf Pivko in drugi učeni ljudje so bili tam. Ker smo že imeli pripravljalni odbor, smo sklenili, da pripravimo prvo zabavo v dvorani BAFS avgusta 1954. Iskali smo rojake med Jugoslovani in na zabavo jih je prišlo kakih 40, otrok in odraslih. Med novimi obrazi, ki sem jih spoznal, so bili Plutovi iz New Farm in družine treh hčera: Danijela in Fred Ried, Darinka in mož Strugar, Marija in Drago Andrejs. Marija je pozneje vodila oddajo - Slovensko uro na radiu.

Takrat sem se preselil iz Valleya k Plutovim. Plutovi so oddajali samske sobe, osem spodaj, zgoraj je bila večja soba, ki sem jo dobil jaz. Hrana in stanovanje sta me stala pet funtov na teden. Sam sem zaslužil 15 funtov, 9 šilingov in 9 penijev na teden kot pohištveni mizar - izdelovali smo pohištvo za trgovine.

Po tej prvi zabavi avgusta smo načrtovali zabavo za silvestrovo. Tudi ta nam je lepo uspela, kakor prva. - Na prvi zabavi v avgustu je govoril predsednik Ciril Vuga. Sonja Fon je recitala Gregorčičevo pesem "Soči". Plutovi Dragica in Marija, Gizela in Ciril Vuga in jaz smo zapeli nekaj narodnih pesmi.

Na silvestrovanju smo pripravili kratek kulturni program in obdarili z božičnimi darili otroke. Za to smo poskrbeli Plutova Marija, Andrej in jaz. Triletnega fantka sem vprašal: "Ja, kdo ti je pa to dal?" - "Suvenska duška," mi je odgovoril. Ti dve besedi, ki ju še ni znal prav izgovoriti ("slovensko društvo"), iz malih ust, sta me tako razveselili tukaj v tujem svetu, ko za Slovenijo še nihče ni vedel. Tukaj so nas poznali kot Jugoslovane - jugoslovanski narod.

Ne spomnim se več, če smo imeli za silvestrovo, 31.12.1955, tri muzikante, ali kdaj pozneje. Vem pa, da sem na prvo srečanje v avgustu 1955 prinesel svoj gramofon in Jugotonove plošče, ki sem jih kupil v Ljubljani. (Na obisk domov smo prvič smeli šele leta 1970.) Ker je plesalce motilo obračanje plošč na dve strani, je Stanko Smrdelj igral na svojo harmoniko. Bil je samouk. K sreči je prišel še en harmonikar, ne vem, če je bil to Legiša, da sta s Stankom menjaje igrala čez polnoč.

Plutovi so me kar "posvojili", starša Jožeta in Kristino sem klical ata in mama. To ime se ju je prijelo in tako so ju brisbanski Slovenci poznali in klicali "Plutov ata in Plutova mama". Skupaj smo si delili domotožje, veselje, žalost. Zaupal sem jima kakor svojim staršem, bili smo si kot žlahta. Star sem bil 27 let in želel sem si družine, ženske, Slovenk pa ni bilo. Plutov ata so me tolažili: "Nekje je Slovenka tudi za tebe..." In res je bila.

V Salzburgu sem imel brata Janeza, ki je že tri leta delal kot kurjač za ameriško vojsko. Amerikanci so ravno zapuščali Avstrijo in Janez bi ostal brez dela. Prosil me je, da ga sponzoriram za Avstralijo. Moral sem mu priskrbeti delo in stanovanje. Plutovi so mi zagotovili stanovanje, službo pa mu je ponudil lastnik male restavracije, sosed Uršičevih, delal bi v kuhinji. Janez je prišel v Avstralijo z ladjo sredi leta 1955. Pot je imel plačano iz USEP (United States Escapee Program). Pri Plutovih sva skupaj stanovala v moji sobi.

Janez je pobegnil v Avstrijo čez Stol. Bil je pilot v Jugoslovanski ljudski armadi v Rumi pri Beogradu. Pa se je zgodilo, da so našli pri njemu moje pismo iz Avstralije, ki je bilo usodno. Takoj so ga vrgli iz vojske, ker je imel brata izdajalca, ki je pobegnil. Prej se je izučil za železostrugarja v tovarni Veriga v Lescah. Zdaj tam ni več dobil dela, ker je bil osumljenec. Tudi druge službe ni dobil in tako je pobegnil v Avstrijo, kjer je dobil politično zaščito. Gospa Herta Blume, Avstrijka, vdova, ki je izgubila moža na ruski fronti, je Janeza skrivala in skrbela zanj, dokler Janez ni dobil dela v Salzburgu. Na njen naslov sem Janezu pisal in poslal kakšen funt. - Žal je Janez 7. marca 1960 tragično preminil in je pokopan v Brisbanu na pokopališču Toowong.

K Uršičevim v Paddington sem hodil na obisk in Slavku pomagal cementirati okrog hiše, ki je stala malo v bregu. Tudi on je trdo delal kot gradbenik in dobro zaslužil. Ker smo bili vajeni živeti skromno, smo si hitro izplačali hiše. Februarja 1956 sva z mojo ženo Lojzko kupila leseno hišo na stebrih, pokrito s pločevino za 1.500 funtov, 50 funtov sva imela uradnih stroškov. Na teden sem zaslužil 15 funtov, živela sva s petimi funti in sedmimi šilingi na teden, deset funtov sva dala za hišo. Namesto v dvajsetih letih, kakor je bilo določeno v pogodbi, sva hišo izplačala v malo več kot petih letih.

Kje sem srečal Lojzko? V začetku leta 1955, neko soboto sem spet šel Slavku pomagat cementirat. Vesel, nasmejan mi je rekel: "Jože, ženo sem našel zate - Slovenko!" - "Se hecaš?" sem mu dejal.

V nedeljo po maši v katedrali sva šla s tramvajem v South Brisbane, čez most v internat - Boarding House. Lastnica gospa Bonomi je oddajala sobe samskim ženskam. V večji sprednji sobi so bile tri postelje in omare, na sredi mala mizica. Tu so stanovale 2 Avstralki in Slovenka Lojzka Tomažin. Sedela je na postelji, v levi roki je držala rjav škrnicelj sladkorja in v desni roki žličko. Slavko je snel sivi klobuk z glave in dejal Lojzki:

"Dober dan! Slovenca sem ti pripeljal," in me predstavil. Radovedno naju je pogledala in hitro stekla v skupno kuhinjo ter nama postregla čaj. Spoznavali smo se, kdo je od kod, kaj delamo. Preprosto, kmečko deklet, ki mi je bila takoj všeč.

Lojzka je prišla v Avstralijo pred božičem 1954 s holandskim letalom KLM, ki je vozil iz DP (Displaced Persons) taborišč ženske v Avstralijo. Avstralija je takrat po vojni uvažala mlade družine in samske moške za težaška dela. Med temi skupinami je prišlo lepo število Slovenk, da so se naši fantje mogli poročiti s slovenskimi dekletimi. Fantje smo bili tukaj precej osamljeni, marsikdo je v tej osamljenosti, nemiru tudi obupal.

Lojzka je delala v Peter's Ice Cream. Zaročila sva se kmalu po novem letu 1955 in se poročila 31. decembra 1955 v cerkvi Svetega Duha, New Farm. Priči sta bili Plutov ata Jože in Drago Andrejs, Marijin mož. Poročno kosilo so pripravili Plutova mama in še nekaj priboljškov. "Flower Girl" je bila štiriletna Kristinca, ki je dobila ime po stari mami.

Tone Kranjc, ki je bil nekaj časa predsednik društva Planinka, je v trgovini srečal Lojzko in mene, ko sva kupovala posteljino v trgovini Pennys. Presenečen me je vprašal: "Ja, kje si pa to staknil?" Pa sem mu dejal, da je nekoč potrkal na Uršičeva vrata neki Srb - Jugoslovan srbske narodnosti in ga vprašal, če je "Yugoslav". Sosed mu je povedal, da na Wilden Street živi še en Jugoslovan. Povedal mu je, da neka Avstralka, ki z njegovo ženo dela v Peter's Ice Cream, želi spoznati delavko jugoslovanske narodnosti, ker Lojzka ni znala srbsko, oni pa ne slovensko. Tako so šli še k enemu Jugoslovanu, ki je znal slovensko. Uršič mi je predstavil Lojzko.

Pozneje me je nekdo vprašal, koliko me je stal zaročni prstan. Nič, ker je bil samo poročni prstan precej drag. Ko sva bila z Lojzko že v svoji hiši v Rosalie, je dobila še zaročni prstan - ne prej. Sosega Avstralka me je poučila: "Buy eternity ring." Jaz pa nisem prav razumel in sem pri zlatarju vprašal za "maternity ring". Razumevajoče me je vprašal, če želim "eternity ring".

Kako sva se zaročila? Neko sončno popoldne sva sedela na klopci ob Brisbane River in sem jo vprašal, če me poroči. Takoj je bila za to. Dal sem ji škrnicelj rdečih pisanih jabolok za zaročno darilo.

Prvi otrok Ciril Jože je bil krščen v katedrali sv. Štefana v Brusbanu. Krstna botra sta bila Slavko in Kristina Uršič. Leta 1957 je prišla v družino Vida Lojzka, sedaj poročena Štibernik, ki že 38 let živi v Montrealu v Kanadi. Tretji otrok, Edi, rojen 1960, je sedaj električni kontraktor in živi v Wagga Wagga. Viktor je bil rojen v Sydneyu in živi pri meni. - Žena Lojzka je umrla leta 2008. Sedaj pa še nekaj o njej. Vem, da je mnogo ljudi, ki so imeli izkušnje z duhovnim svetom, pa se bojijo to razkriti, da se ne bi norčevali iz njih. Previdnost je seveda potrebna, ker marsikdo razume narobe. - Potem, ko sva bila z Lojzko že vse zmenjena za poroko, sva se pogovarjala o Božjih rečeh. Zaupala mi je, kako je šla večkrat v bližnjo cerkev na Merriva Street k stranskemu oltarju, kjer je stal Marijin kipec. "Prosila sem za moža, Slovenca v Avstraliji, ki bi skrbel za družino, če pridejo otroci. - 'Marija, ti vidiš, kako sama sem, nikogar ne poznam, angleško ne znam...' - In Marija me je res potolažila. Dobila sem Slovenca, in še spretnega delavca povrh!"

Nekaj takega, kakor Lojzka, mi je zaupal tudi Jože Komidar. Ko so Angleži iz Vetrinja

vračali domobrance v Jugoslavijo pod pretvezo, da gredo v Italijo, je šel v bližnjo cerkev, kjer je pred Marijinim kipom na oltarju prosil, da ga reši. In, kakor da bi Marijin kip oživel, Jože je šel potolažen na vojaški tovornjak s svojo četo 47. Ko so videli, da ne gredo v Italijo, je prosil angleškega vojaka, da ga pusti na stranišče. Vojak ga je spustil. Jože se je skrnil med drevje in pozneje prišel v Avstralijo.

Tudi jaz sem se rad priporočal Mariji, še posebej se spominjam molitve k njej v Škofji Loki, kar sem napisal na zadnji strani knjige *Forgive and Forget*.

Brezbožni mediji vse preveč vplivajo na ljudsko mnenje, zato se mnogi sramujejo v javnosti pokazati svojo vero. Povečujemo znanost in tehniko, toda znanost ni ustvarila še enega drevesa doslej, kaj šele človeka. Vesolja in sončne energije tudi ni ustvarila znanost, ampak Stvarnik, ki nam daje življenje. Da ni še nihče prišel iz onostranstva, neverniki kažejo, saj danes lahko najdeš resnico na internetu, ne samo hudobijo in neumnosti.

Jože Košorok

Slika po zadnji sv. maši na Planinki, 5.1.2020. Dosedanji prostori tamkajšnjega društva so sedaj prodani.

VELIKI TEDEN IN VELIKA NOČ PRI NAS

SYDNEY - MERRYLANDS - SV. RAFAEL

NEDELJA, 29.3.2019: DRUŽINSKI KRIŽEV POT OB 9.00 DOPOLDNE ODPADE. SV. MAŠA JE KOT OBIČAJNO OB 9.30, ČE NE BO DRUGAČE.
 CVETNA NEDELJA, 5.4.: OB 9.30 BLAGOSLOV BUTARIC, ZELENJA, OLJK IN SV. MAŠA V CERKVI Z DRAMATIZIRANIM PASIJONOM.
 VELIKI ČETRTEK, 9.4.: SV. MAŠA OB 6.00 ZVEČER IN MOLITVENA URA.
 VELIKI PETEK, 10.4.: OBREDI V ČAST GOSPODOVEMU TRPLJENJU OB 3.00 POPOLDNE. Nabirka za Cerkev v Sveti deželi. - Ta dan je strogi post.
 VELIKA SOBOTA: Češčenje Jezusa v Božjem grobu. - VELIKONOČNA VIGILIJA in SV. MAŠA ob 6.00 zvečer.
 BLAGOSLOVI VELIKONOČNIH JEDIL ob 2.00 popoldne in zvečer po velikonočni vigiliji. V NEDELJO PA PO VSEH SV. MAŠAH NA VSEH TREH KRAJIH.
 VELIKA NOČ, 12.4.: OB 8.00 ZJUTRAJ SLOVESNA VSTAJENJSKA PROCESIJA IN SV. MAŠA. - Druge slovenske maše ta dan ne bo!
 VELIKONOČNI PONEDELJEK, 13.4.: SV. MAŠA OB 9.30 DOPOLDNE. - Zvečer ni sv. maše!
 ZARADI IZREDNIH RAZMER OB EPIDEMIJI KORONA VIRUSA PIRHOVANJE LETOS ODPADE! (Gl. stran 7.)

WOLLONGONG - FIGTREE - CERKEV VSEH SVETIH

Sv. maša je vsako 2. nedeljo v mesecu ob 5.00 popoldne, od aprila do vključno septembra pa ob 4.00 popoldne.
 Ker so zaradi epidemije korona virusa vse svete maše z ljudstvom v škofiji Wollongong odpovedane, v aprilu ne bo svetih maš v Figtreeju in tudi ne obredov na veliki petek. Na binkoštno nedeljo, 31.5., prav tako ne bo sv. maše.

CANBERRA - GARRAN - SV. PETER IN PAVEL

Sv. maša je vsako 3. nedeljo v mesecu ob 6.00 zvečer, od maja do vključno avgusta ob 5.00 popoldne, septembra pa spet ob 6.00 zvečer.
 VELIKA NOČ, 12.4.: SV. MAŠA OB 6.00 ZVEČER IN BLAGOSLOV VELIKONOČNIH JEDIL. - V nedeljo, 19.4., ni slovenske sv. maše.

NEWCASTLE - HAMILTON - KATEDRALA SRCA JEZUSOVEGA

SV. MAŠA V NEDELJO, 19.4., ODPADE, ker so vse sv. maše z ljudstvom v škofiji Maitland - Newcastle odpovedane do nadaljnjega.
 Sv. maša bo spet na praznik sv. Družine, 27.12., ob 6.00 zvečer.

GOLD COAST, QLD

SV. MAŠA V VELIKONOČNEM ČASU ODPADE.

Romanje v Marian Valley bo v soboto, 12.9.2019, sv. maša ob 11.00 dopoldne, procesija in kosilo. - Naslednja sv. maša bo 14.11. in molitve za rajne, prav tako v Marian Valley ob 11.00 dopoldne.

!!! OPOZORILO: Zaradi izrednih razmer bo spored bogoslužja lahko kaj spremenjen, zato prosim, da redno spremljate objave, da se točno obvestimo med seboj in pokličemo za pojasnila ali informacije.

PREJEM ZAKRAMENTOV

Sveti krst:

FRANKO ŽAN ANGELO DESKOVIČ, sin Colina Marriotta in Stefanie Deskovič, rojen 30.12.2019 v Westmeadu, krščen 15.3.2020 pri Sv. Rafaelu v Merrylandsu.

Naši pokojni:

FRANC ANDREJAŠ

R. 1933 (85 let)
U. 29.12.2018

HILDEGARD ANDREJAŠ

R.
U. 29.1.2019

CVITA KARIŽ, r. PENAVA

R. 15.2.1951 Maglice, Bosna in Hercegovina
U. 18.4.2019 Tahmoor. Sv. maša 29.4.2019 v župnijski cerkvi sv. Antona Padovanskega v Tahmoorju, NSW. Pokopana je na pokopališču Thirlmere.

RENZO - LORENZO TRINCO

R. 8.3.1929 vas Trinco v Beneški Sloveniji, ŽU Drenchia, Italija
U. 17.4.2019 Westmead Hospital, NSW. Sv. maša 8.5.2019 v župnijski cerkvi sv. Patrika, Mortlake, NSW. Pokopan je na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

JULIJA KOVAČIČ, r. BEDIČ

R. 31.1.1942 Budinci, ŽU Markovci v Prekmurju
U. 24.4.2019 Doonside, NSW. Sv. maša 7.5.2019 v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Pokopana je na starem slovenskem pokopališču v Rookwoodu.

ZVONKO GROZNIK

R. 10.8.1931 Ljubljana, doma iz Litije.
U. 9.5.2019 Wollongong Hospital, NSW. Sv. maša 13.5.2019 v naši cerkvi vseh svetih v Figtreeju. Pokopan je na pokopališču Lakeside - Kanahooka.

RUDI KRANJC

R. 26. 09. 1941 Maribor
U. 27. 05. 2019 Lightning Ridge, NSW.

ROBERT WALTER MRŠNIK

R. 10.1.1930 Ilirska Bistrica
U. 9.8.2019 Concord Hospital, NSW.

MARIJA PESTOTNIK

R. 15.9.1934 Spodnja Loka, ŽU Krašnja
U. 18.8.2019 Domžale. Pokopana je bila 23.8.2019 na Žalah v Kamniku.

JAKOB ČUK

R. 15.7.1940 Črni Vrh nad Idrijo
U. 28.8.2019 Freemantle, WA. Pogrebni obred 5.9.2019 v Freemantlu, nato je bil pokojnik upepeljen.

MILENA LANGERŠEK

R. 13.12.1932 Maribor
U. 11.9.2019 Brisbane, QLD. Po pogrebnem slovesu je bila upepeljena.

DRAGO TOMAC

R. 2.6.1936 Razloge, Gorski Kotar, Hrvaška
U. 1.12.2019 Cardinal Stepinac Village, St. John's Park. Sv. maša 6.12.2019 v hrvaški cerkvi sv. Nikolaja Taveliča v St. John's Parku. Pokopan je na hrvaškem pokopališču sv. Nikolaja Taveliča v Rookwoodu.

PAŠKO MATKOVIČ

R. 28.2.1938 Donja Lastva, Boka Kotorska, Črna Gora

U. 10.12.2019 Corlette, NSW. Sv. maša 18.12.2019 v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Pokopan je na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

ALBINA KRISTINA VAH, r. SABADIN

R. 15.12.1930 Marezige pri Kopru
U. 10.12.2019 Ashmore Retreat, QLD. Sv. maša 13.12.2019 v župnijski cerkvi Srca Jezusovega, Clear Island Waters, Gold Coast, QLD. Po sv. maši in molitvah je bila upepeljena.

JOŽE CETIN

R. 28.2.1934 Ostrožno Brdo, ŽU Suhorje (sedaj ŽU Košana)
U. 7.1.2020 Bankstown Hospital, NSW. Sv. maša 14.1.2020 v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Pokopan je na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

OLGA SAULIG, r. HROVATIN

R. 21.4.1933 Naklo pri Kranju
U. 13.1.2020 Ruse, NSW (pri Campbelltownu). Pogrebni obred 18.1.2020 v kapeli sv. Mihaela na pokopališču Rookwood. Pokopana je na tamkajšnjem slovenskem pokopališču sv. Rafaela.

OTILIJ ANDREJ SREBRNIČ

R. 16.12.1934 Dolnje Cerovo, ŽU Cerovo (sedaj župnija Kojsko).
U. 10.1.2020 Braeside Hospital, Prairiewood, NSW. Sv. maša 21.1.2020 v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Pokopan je na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

ALEXANDRA ROSE SOPHIOS

R. 4.9.1980 Fairfield, NSW
U. 22.1.2020 Liverpool Hospital, NSW. Sv. maša 1.2.2020 v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu. Pokopana je na pokopališču v Liverpoolu.

P. FILIP (FRANC) RUPNIK O. F. M.

R. 8.2.1931 Breznica pri Žireh, ŽU Žiri Mašnik: 29.6.1959 Ljubljana.
U. 4.2.2020 v bolnišnici Šempeter pri Gorici. Biseromašnik, član samostanske družine na Kostonjenci pri Gorici. V Avstraliji deloval od 16.10.1998 do 21.10.2005 v našem Merrylandsu - Sydneyu. Sv. mašo 8.2.2020 v baziliki Matere Božje na Sveti Gori in pogreb na tamkajšnjem pokopališču je vodil ljubljanski nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore OFM.

P. DR. LEOPOLD (ANDREJ) GRČAR O. F. M.

R. 13.5.1939 Lože, ŽU Sv. Miklavž nad Laškim.
Mašnik: 29.6.1965 Maribor.
U. 8.2.2020 v samostanu na Brezjah. Zlatomašnik, dolgoletni spovednik in veliki jasličar, dolgoletni voditelj Živega rožnega venca in Frančiškovega svetnega reda, voditelj duhovnih vaj in ljudskih misijonov, raziskovalec in zbiralec jaslic in dolga leta predsednik društva ljubiteljev jaslic. - Sv. mašo 13.2.2020 v baziliki Marije Pomagaj in pogreb na Brezjah je vodil nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore OFM.

Novi voditelj Živega rožnega venca je sedaj p. Krizostom Komar OFM, župnik župnije Novo mesto - Sv. Leonard. Naslov dobite v uredništvu.

MARIJA KOMEL, r. ŠKVARČ

R. 2.11.1936 Gornje Skopice, ŽU Cerklje ob Krki
U. 7.3.2020 Green Hill Manor Nursing Home, Figtree, NSW. Sv. maša 17.3.2020 v kapeli pogrebnega zavoda Hansen & Cole Funerals v Kembla Grange. Pokopana je na pokopališču Lakeside-Kanahooka.

— 80 83 —

Jožko Kragelj:

OD POSTAJE DO POSTAJE - 15.

(samozaložba, Gorica 1998) PODKRAJ

1983 (nadaljevanje)

Sledili so dnevi misijona v Vancouvru. Za slovensko kapelo je misijonar Čarga prinesel iz Slovenije veliko sliko brezjanske Marije. Pod njenim varstvom so potekali dnevi misijona. Kot v Edmontonu so tudi tukaj prihajali kilometre in kilometre daleč. Zato smem reči, da so bili zelo požrtvovalni. In tudi tu so kar tekmovali, kdo bo bolj gostoljuben za naju. Vsaj za eno teh mest bi bil nujno potreben stalni slovenski misijonar, ki bi prehajal iz mesta v mesto, da bi imeli kolikor toliko redno bogoslužje.

Obiskala sva tudi mesto Calgary za nekaj dnevno srečanje s Slovenci. Med temi je tudi svetolucijski rojak Kenda, ki se je s pridnostjo povzpel v uglednega podjetnika. Ima namreč tovarno za izdelavo aluminijastih oken in vrat. Doma je iz najbolj oddaljene vasi v župniji, z Loga nad Podseli. Iz take vasi, kot bi po svetopisemsko rekli, "kaj bo dobrega iz Nazareta". In vendar imamo povsod dokaze, da slovenski človek povsod uspeva s svojo pridnostjo.

Po enomesečnem potovanju po daljnem Zahodu, po srečanju s toliko našimi ljudmi, sem se vrnil v Podkraj. Vse se mi je zdelo majhno kot v miniaturo, ko sem primerjal tamkajšnje hiše z mogočnimi stavbami in nebotičniki v središčih Edmontona, Calgaryja in Vancouvra. V moji odsotnosti je skrbel za podkrajске duše pater Filip s Svete Gore.

Čakala me je priprava na veliko noč. Po praznikih pa smo se lotili neprijetnega dela v cerkvi, luščenja sinkolitne barve. To je bilo hujše kot "postrgati stari kvas" z duš. Tega dela so se lotili otroci, mladinci in odrasli. Bilo je zelo zamudno. To je trajalo skoraj ves mesec maj. Junija pa so pleskarji prepleskali notranjščino cerkve. Rezbar Marko Kavčič iz Šentjošta pri Horjulu je očistil oltarno sliko in pozlatil okraske. Že prej je popravil in pozlatil peruti obeh angelov ob tabernaklju. Oltar je s tem zažarel v čisto drugačni svetlobi.

V drugi polovici junija in v juliju je dobila južna fasada župnišča nov omet, tri nova okna, balkonček in nova vrata na balkon.

Za praznik sv. Marjete je bil povabljen novomašnik Andrej Vovk z Goč, ki je po maši podelil vernikom svoj novomašni blagoslov.

Avgusta je dobila nov omet tudi vzhodna stena župnišča. Dograjen je bil tudi dimnik za centralno peč.

Na misijonsko nedeljo, 23. oktobra, je bilo češčenje, katerega so se po stanovih kar lepo udeležili. Vseh obhajil je bilo 315.

Novembra je kovač Tone Božič iz Vipave namestil železne polknice v linah zvonika, da bi preprečevale burjo in snežni metej. Napravil je tudi novo železno ograjo.

Statistika za leto 1983 pove, da je imela župnija 660 prebivalcev. Zahvalil sem se vsem, ki so pomagali pri delu v cerkvi in v župnišču. Dekletom še posebej, ker so darovale za zlatenje keliha in patene ter kupile nov (mašni) plašč.

Ker je marsikje padla beseda, da "šimfam", sem povedal, da me je zbolelo, ker mi je nekdo rekel, da se je neki duhovnik, ko je odhajal, obrnil pri pokopališču in rekel: "Podkrojce sem našel, Podkrojce zapuščam!" Zato sem dodal: "Mi da misliti, da je samo

en duhovnik tukaj pokopan. Če ne smem učiti, je bolje, da me ni tu in se lahko tudi umaknem. Vem pa, da je Jezus rekel apostolom: 'Pojdite in učite, učite jih spolnjevati, kar sem vam zapovedal.' Vem tudi, da sem bil za to posvečen in me je za to škof poslal sem. Kdor si pa misli, da je že tako popoln, da mu noben nauk in noben opomin ni več potreben, je slab kristjan, ker vem, da se moramo celo življenje učiti in še ne bomo popolni ne kot ljudje in ne kot kristjani."

1984

V začetku leta sem napovedal, da bo sveta birma 22. julija, zato bo vse usmerjeno kot priprava na birmo, in na prvo sveto obhajilo. Prvo sveto obhajilo je bilo 17. junija za deset otrok. Pred sveto birmo je bila duhovna obnova, ki jo je vodil g. Slavko Černigoj iz Loga pod Mangartom. Poseben govor je bil za tiste, ki so bili pred štirimi leti pri sveti birmi. Med duhovno obnovo so spovedovali: p. Filip s Svete Gore, p. Pavel iz Vipavskega Križa in profesor Branko Melink. Med duhovno obnovo je bilo razdeljenih 640 obhajil.

BATUJE IN SELO

Dne 23. aprila je v Batujah umrl župnik Franc Bizjak. Gospodu škofu sem pri birmi potožil, da so v Podkraju preveč hude zime in bi se rad umaknil v kakšno drugo župnijo. Imel sem 65 let. Upošteval je mojo prošnjo in mi dal dekret za Batuje.

Po birmi sem se z novim dekretom predstavil ključarju Vetrihu v Batujah. Rekel mi je, naj obiščem tudi družino njegovega sina Adolfa. Adolf je bil zaposlen v tovarni Fructal. Vedel je, da se ob ponedeljskih pogovorih o vsem, kar se godi po župnijah. Zato so vedeli, da je bila birma na Colu in v Podkraju. In Adolf me je takole pozdravil:

"Lahko vas škof hvali na Colu in v Podkraju, ker mu dajete pršute!"

Nisem mu ostal dolžan odgovora. Rekel sem: "Če jih nam dajo ljudje, jih lahko tudi mi damo škofu!"

In kaj mi je na to odgovoril: "Oo, tukaj jih pa ne boste dobili!" - In res jih nisem, a sem tudi brez njih živel.

Zadnjič sem maševal v Podkraju na praznik Marijinega vnebovzeta, dne 19. avgusta pa sem nastopil v Batujah. Pred odhodom sem se zahvalil vsem za sodelovanje, posebno pa zvestemu mežnarju Vinku. Zanj sem poskrbel iz Rima poseben papežev blagoslov za 25 let zvestega dela.

Batuje so zanimivo naselje in pomembna arheološka umetnostno-zgodovinska postojanka. V umetnostno zgodovino so se Batuje zapisale zaradi fresk, ki so jih leta 1948 odkrili v stari zakristiji in sodijo v čas okoli 1480. V Batujah sta bili najdeni dve plošči s pleteninasto ornamentiko in izvirata iz porušene cerkvice sv. Jurija v bližini vasi. Cerkvico so podrli leta 1726 in kamnite kose porabili pri gradnji nove cerkve sv. Ane. Prvotna cerkvica svete Ane je nastala najbrž v 15. stoletju. Stara zakristija je prezbiterijska nekdanje cerkvice.

Freske, ki so bile odkrite leta 1948, predstavljajo tri apostole: sv. Pavla, sv. Petra in sv. Simona. V zgornjem polju pa je slikarija le delno ohranjena.

Od leta 1856 spada pod Batuje tudi Selo, ki je do sredine prejšnjega (19., op.) stoletja

cerkveno spadalo pod prafaro Kamnje. To je dosegel Filip Jakob Kofol in s tem so Batuje postale župnija, Kofol pa prvi župnik. Tudi Selo kaže sledove iz rimskih časov, saj so leta 1885 tu našli pet bakrenih kovancev z napisi rimskih vladarjev. Cerkev je tipična stavba iz 17. stoletja, zvonik pa je bil sezidan leta 1770.

Še preden sem se vselil, sem si ogledal župnišče. Prestrašil sem se. Zunanost je bila podobna lepemu rdečemu jabolku, ki pa je v notranjosti gnilo. Vzhodna stran je nujno klicala po obnovi. Nosilni tram, ki je slonel na zidu, je bil preperel. Soba nad kletjo je imela popolnoma uničen pod zaradi zamakanja. Kaj narediti? Če ne pohitimo, se bo streha udrla. Šel sem na Vodice in prosil Srečka Fratarjevega, ki je delal v gozdu, če bi bilo mogoče dobiti vsaj deset smrek za tramove. Obljubil mi je. Takoj po nastopu v Batujah sem ljudem povedal, kakšno je stanje v župnišču. Povabil sem nekaj mož, da so si ogledali sobo in streho. Zmajevali so z glavo, ker ni nihče vedel za to. Pokojni župnik je bil bolan in se ni mogel več brigati za popravila. Sam je v tisti sobi položil na prepele in luknjaste deske nekaj lesenitnih plošč, ki pa so se ob namakanju napile in vzbocile. Lotevalo se me je malodušje. Ali smo res za to študirali, da moramo povsod popravljati župnišča? Koliko časa in koliko poti mora duhovnik napraviti, če hoče imeti primerno stanovanje. Ljudje so še vedno prepričani, da je v župnišču lepo. Takoj pade očitek, da je duhovnik zahteven. Dokler jim ne pokažeš, kakšno je stanje, ne verjamejo.

Srečko na Vodicah je takoj organiziral, da so gospodarji darovali 17 smrek za tramove. Dne 28. avgusta jih je pripeljal v Batuje prevoznik Leban in jih z dvigalom preložil na dvorišče. V dneh 30. in 31. avgusta pa jih je stesal podkrajski mežnar Vinko Leskovec. Pripeljali so 500 novih strešnikov - korcev in od 17. do 27. septembra je trajalo delo na strehi. Može so vse dni pridno pomagali zidarjem. Delo je otežkočal dež. Bil so nalivi. Zamenjali so deset tramov. Premočen in preperel strop smo odstranili in dali letvice. Prav tako deske na podu in položili macesnov ladijski pod. Iz razvalin je nastala lepa soba. Vzidali smo tudi dve novi okni.

Ker so po smrti župnika Bizjaka oskrbovali župnijo iz vipavskega semenišča, ni bilo rednega verouka. Zato sem moral takoj začeti s pripravo na prvo sveto obhajilo, ker je izostalo zaradi smrti župnika. Bilo je le šest otrok, ki so pridno sledili in je bil prvo sveto obhajilo dne 11. novembra. Pod oltarjem smo dali napis: JEZUS MALE K SEBI KLIČE, BLAGOSLAVLJA OTROČIČE. S petjem sta sodelovala oba zbora: odrasli in otroci. Organistu Julkotu Vetricu pa smo izročili v okviru "Apostolski blagoslov" za 50 let vestne službe organista v Batujah.

1985

S strehe se je vsa voda zlivala pred župnišče in ni imela odtoka, zato je ležalo po vsakem dežju blato. Sredi marca smo skopali jarek in položili cementne cevi, da se je voda odtekala na cesto.

Ker so vedno bolj poudarjali "dan žena", sem želel obuditi nekdanji materinski dan na praznik Gospodovega oznanjenja. Otroke sem naučil nekaj deklamacij in pesmic, ki opevajo matere, da so nastopili v cerkvi. Opazil pa sem, da so ljudje ostali nekam brezbrizni. Ni navdušenja za nekaj novega. Zakoreninjena je tradicija in se izgovarjajo: "Gospod, ni bilo navade!" Le počasi sprejemajo, kar je novega in skuša spopolnjevati njihovo izobrazbo in srčno kulturo.

Za prvo obletnico pokojnega župnika Bizjaka sem povabil tudi druge duhovnike k somaševanju, ki ga je vodil dekan iz Črnič.

Konec aprila in prve dni maja sem se udeležil romanja v kraje, kjer je deloval sveti Metod. Romanja sta vodila dr. Stanko Janežič in dr. p. Metod Benedik.

V mesecu maju je pleskarica Tončka Košir iz Logatca prepleskala zgornje sobe, hodnik, stopnišče, spodnji hodnik, jedilnico, kuhinjo in shrambo. Ze prej je očistila in prepleskala zgornja okna in polkna.

Na binkoštni ponedeljek, 27. maja popoldne je v Kopru prejel škofovsko posvečenje msgr. Metod Pirih.

Pod v pisarni je bil preperel. V nekaterih krajih se je tudi vdrl. Tramovi so ležali na golih tleh. Zato je bilo treba pod in tramove odstraniti. Navozili smo kamenje, betonirali (3 centimetre betona), nato ibitol, lepenko, tervol (3 cm), najlon, zopet 3 centimetre betona, glazuro in še topel pod. Nato je bila pisarna prepleskana, okna in vrata pa prebarvana.

V juliju smo postavili oder za pleskanje fasade. Delo je postopoma trajalo do septembra.

V tem letu je bilo dvakrat prvo sveto obhajilo. Junija za štiri otroke ob zaključku veroučnega leta in novembra za devet otrok ob začetem novem šolskem letu. Ker je bilo v glavnem končano delo v župnišču in je bilo tudi celodnevno češčenje, smo za ta dvojni praznik povabili novega gospoda škofa, ki se je rad odzval. Ob tej priliki sta z mladinskim zborom nastopila dva mlada organista Maritn Maiti in Marko Vetric. Gospod škof je vodil češčenje z možmi in fanti. Popoldne ob sklepu so prvoobhajanci pred njim ponovili krstne obljube. Maševal pa je zlatomašnik Stanko Vrtovec iz Dornberka. Sklepne slovesnosti so se udeležili tudi dekan Lestan iz Črnič, dr. Lojze Vetric iz Vrtojbe, župnik Tušar iz Kamenj in župnik Kožlin iz Šempasa. Prvoobhajanci so imeli vsi nove bele obleke.

(N. d., 126-135.)

Spoštovani in dragi rojaki pod zvonom Sv. Rafaela in drugod,

Lani, 2019, smo začeli praznovati 50-letnico našega misijona in blagoslova prve naše slovenske cerkve sv. Rafaela in naših začetkov v Merrylandsu. Čez tri leta bo minilo 50 let od blagoslova naše sedanje cerkve sv. Rafaela, ki je resnično ponos in krona nas vseh, ki gradimo živo Cerkev že več kot 50 let in kot slovenski narod v malem hočemo naprej biti luč ljudem v prostranem Sydneyu, Wollongongu, Canberri, Newcastleu, na Zlati Obali, Brisbanu in drugod v Avstraliji.

V teh častitljivih letih, ko obhajamo Božjo službo v Merrylandsu, smo ustvarili in doživeli veliko nepozabnih slovesnosti, dogodkov, srečanj in naših spominov.

Zato Vas povabim, da zberemo naše spomine, pričevanja, fotografije in napravimo spominsko knjigo za naš zlati jubilej, dokler nas je še kaj. Če imate kakšne predloge, slike, prispevke, se oglasite v Merrylandsu ali jih pošljite na naš naslov do konca aprila. (slomission.sydney@gmail.com)

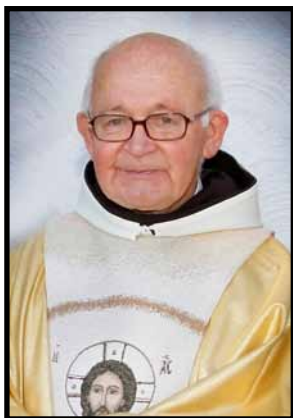
Hvala za Vaše sodelovanje - se priporočamo!

p. Darko Žnidaršič OFM, urednik

+ P. FILIP (FRANC) RUPNIK O. F. M.
(* 8.2.1931, + 4.2.2020)

P. FILIP je v Avstraliji živel, molil in delal z nami in za nas sedem let, od 16. oktobra 1998 do 21. oktobra 2005. Znova smo ga pozdravili v avgustu in septembru 2009 kot zlatomašnika in potem januarja in februarja 2011, ko je prišel voščit p. Valerijanu za 85. rojstni dan in kmalu praznoval svoj 80. rojstni dan. Ob biserni maši p. Valerijana leta 2012 je tudi sam izrazil željo: »Lepo bi bilo, če bi imel ponovitev biserne maše v Avstraliji, bi še katerega srečal. Šel bi ponovno na svoj otok - Filip (Philip) Island in si zmočil noge v morju.« - Žal je bil za biserno mašo, ki jo je obhajal lani, 2019, že oslabele za dolgo pot. Srebrnomašnik p. Darko sem ga obiskal na Kostanjevici pri Gorici, srečali smo se tudi na Viču ob sklepu provincialnega kapitlja naše Slovenske frančiškanske province sv. Križa.

Večno mlad po srcu se sicer ni nikoli ustrašil dolgih poti, ki si jih doma v Sloveniji ne moremo predstavljati. Ko je spoznaval naše slovenske rojake, se je spomnil naših krajev in ljudi, ki jih je nekoč obiskoval, saj je predvsem kot narodni asistent Frančiškovega svetnega reda (Frančiškove družine) prekržaril Slovenijo in njeno okolico po dolgem in počez. Ob svoji številni zlahti je odkril, spoznaval še nove člane rodbine, ki jih prej še ni srečal, v odkrivanju svoje zlahte je bil pravi mojster.

Pater Filip se je rodil 8. februarja 1931 na Breznici pri Žireh (pri Bajtarčku) očetu Francu in mami Nežki, rojeni Bajt, kot drugi od dvanajstih otrok in pri krstu dobil ime Franc. Oče Franc je bil krojač, doma iz Črnega Vrha nad Idrijo, mama Nežka pa s Podjelovega Brda. Od dvanajstih otrok danes živijo še štirje, brata Gregor in Izidor ter sestri Marija in Zinka. Trije otroci so umrli še majhni, štirje pa so odgovorili na poseben Božji klic: poleg Franca - p. Filipa še mlajši brat Cvetko (1932-2018), ki je postal frančiškanski brat Leon, Alfonz (1934-2014), ki je postal kapucin - p. Simon in starejša sestra Nežka (1930-2005), ki je bila župnijska gospodinja in članica FSR. - P. Filip je rad pripovedoval, da je bilo doma otrok "za en pod", se pravi, toliko, kot je mlatičev na mlačvi. Prostor, kjer so mlatili žito, se je imenoval pod in nanj je lahko šlo veliko mlatičev, vendar le toliko, da se niso s cepci potolkli.

Vas Breznica pri Žireh je bila tedaj tik ob rapalski meji med Italijo in Jugoslavijo, vendar pod Italijo in do farne cerkve v Ledinah so imeli več kot uro hoda, do farne cerkve v Žireh pa čez mejo 15 minut. Zato je oče leta 1939 kupil posestvo in zgradil novo hišo v Stari Oselici in se je družina preselila tja. Doma je bilo zgledno versko življenje, dela dovolj, redno so brali Mohorjeve knjige in revijo Cvetje z vrto v sv. Frančiška. Oče je spoznal Francijevo nadarjenost in mu je večkrat dejal, da bo šel študirat v Gorico. Druga svetovna vojna je prekržala te načrte, šole med vojno skorajda ni bilo, le nekaj malega v slovenščini in nekaj v nemščini, stiske in trpljenje vsepovsod.

Po vojni je župnik v Stari Oselici oznanil, da ustanovljajo v Ljubljani semenišče in je povabil fante, da se prijavijo. Franci je s pomočjo učiteljice in domačega župnika opravil potrebne izpite za osnovno šolo in sprejemne izpite. - Njegov brat Cvetko pa ni imel veselja za študij in je odšel k frančiškonom v Ljubljano, da postane brat neduhovnik. - Že po enem letu je nova oblast malo semenišče zaprla in Franci je nadaljeval klasično gimnazijo v Kranju. Pa tudi tam je kmalu dobil pismo, naj si poišče drugo šolo. Franci je večkrat obiskoval brata Cvetka - Leona, spoznaval življenje sv. Frančiška in se še sam odločil, da se pridruži frančiškonom. Dne 25. avgusta 1951 je začel noviciat v Novem mestu in dobil ime Filip. Nadaljeval je uršulinsko gimnazijo v Ljubljani in maturiral leta 1954. Vojaški rok je služil v Kičevu v Makedoniji. Bogoslovje je študiral v Ljubljani, v duhovnika je bil posvečen 29. junija 1959 in pel novo mašo 5. julija 1959 v Stari Oselici.

Po novi maši je dokončal študij na Teološki fakulteti in pomagal v župniji Ljubljana - Bežigrad. Po diplomu 1961 je bil nastavljen v Kamnik, odkoder je moral kmalu na zdravljenje v bolnišnico Golnik zaradi tuberkuloze, ki jo je staknil v vojaški suknji in je ni pozdravil. Na Golniku je ostal devet mesecev in pomagal v župniji Križe, kamor je Golnik spadal do leta 1970 (sedaj spada v župnijo Goriče).

Naslednja postaja je bila Sveta Gora (1962-1965) in potem Strunjan, kjer je bil župnik dvakrat: od 1965 do 1971 in od 1995 do 1998. V Strunjan mu je prišel pomagat prav brat Leon, njegov rodni brat. "Kar je pred tednom dni on rekel meni, sem sedaj jaz njemu: 'Ubogo revše, kam s' pa pr'šu?!' Četudi se je težko vživel v kraj, ljudi in živino (še tisto jesen sva kupila kravo), je uspel. Pa še ena ugotovitev: krave so njega bolj ubogale, kakor mene ovce." Župnija Strunjan je bila še mlada, ustanovljena leta 1961, starejši prebivalci so se po vojni izselili, prihajali so novi in v prvem obdobju je bilo potrebno marsikaj začeti znova. Ljudje so radi pomagali in skupaj so uspeli.

Leta 1971 je postal magister novincev na Kostanjevici pri Gorici. Zraven je veliko pomagal v župniji, delal z mladimi, vodil mladinska veroučna srečanja, skupaj so hodili na izlete, romanja, prireditve, duhovne vaje. Na Primorskem so bili zelo dejavni člani FSR še v drugih župnijah in večkrat so organizirali srečanja na Kostanjevici - Kapele. Spremljal jih je p. Filip, ki je kmalu postal narodni asistent Frančiškovega svetnega reda. Poleti 1980 je bil premeščen v Kamnik, po dveh letih je postal gvardijan na Sveti Gori in najvišji gvardijan je leta 1986 postal najvišji rektor Marijinega svetišča na Svetih Višarjah (1790 m) (1986-1995). Božja pot na tromeji je svetišče treh narodov in še največ jo obiskujejo Slovenci, čeprav se je pater s srcem posvečal tudi našim sosedom Italijanom in Avstrijcem. Pomagal je v župniji Žabnice, kamor spadajo Svete Višarje. Toda nekaterim služenje nas, slovenskih frančiškanov, ni bilo pogodu, motilo jih je, da je na Svetih Višarjah največ romarjev Slovencev in celo zatožili so nas na videmski nadškofiji pod pretvezo, da je pater slab gospodar (kar ni bilo res, pater je vestno skrbel!). Nadškof msgr. Alfredo Battisti je odločil, da zapustimo Žabnice in Svete Višarje. To je bila velika bolečina p. Filipa, tako mi je sam povedal. - P. Filip je šel spet za župnika v Strunjan.

Leta 1998 je, že 67 let star, prišel v našo Avstralijo in se spet pogumno prepustil Božjemu načrtu. Med našimi rojaki se je lepo počutil, pridno je obiskoval naša občestva in posamezne kraje in naše ljudi, nadomeščal patra v naših misijonih v Melbournu in Adelaide in maševal tudi za italijanske vernike v Merrylandsu štirinajstdnevno ob ne-

deljah. Več boste vedeli povedati rojaki, ki ste tukaj že vrsto let. Angleško ni znal, toda rojaki, zlasti mlajši, ste mu pomagali v teh ali onih zadevah. Rojake je tudi navduševal za Frančiškov svetni red, srečanja sta mu pomagala pripravljati p. Carl Schaeffer OFM in br. Tod Walker iz Concorda, ki je sedaj že pokojni. Sedaj že dolgo nismo imeli srečanj, dva rojaka sta ostarela, ena članica je pokojna in prav tako ne vozijo radi zvečer ali ponoči.

Ko je p. Filip prišel domov na kapitelj, sva šla z Brezij obiskat sestre frančiškanke Brezmadežne v Križe in še nekatere znance in že takrat me je snubil za Avstralijo, ki sem jo prvič obiskal novembra in decembra 2000. Sydneya sem takrat videl zelo malo, ker je deset dni nepretrgoma lilo kot iz škafa. P. Filip me je peljal na Blue Mountains, šla sva v Richmond k Janku Jerebu, v Penrose Park na romanje in potem k Maksu in Veri Krajnik. S p. Valerijanom smo obiskali Andrejaševe in dr. Marka in Tončko Coby. P. Valerijan me je peljal v Wollongong - Figtree, drugi kraji in ljudje so počakali na naslednjo rundo. Dva tedna sem bil pri p. Metodu v Melbourneu in teden dni pri p. Janezu v Adelaide.

Tudi p. Ciril je ponovil prošnjo za Sydney, p. Filip pa znova v začetku leta 2005, naj pride mlajši sobrat, ki je več angleščine in mu vožnja po mestu ne bo prevelik zalogaj, ko je treba obiskovati bolne in ostarele. - P. Filip je bil po prihodu iz Avstralije nastavljen pri Novi Štifti pri Ribnici, kjer je deloval devet let, in tudi tam, pri svetišču Marije vnebovezete na Brinovem griču ste ga pridno obiskovali. Avgusta 2014 pa je prišel spet na Kostanjevico pri Gorici. Kljub temu, da je že težko hodil, se je rad družil s farani, poklepetal po svetih mašah in vztrajno premagoval ovire, vedno je bil vesel, ko so se srečali sorodniki in znanci ali bratje frančiškani. Lani 30. junija je obhajal svojo biserno mašo na Kostanjevici, sv. mašo je vodil nadškof msgr. Stanislav Zore, ki je bil pred več kot 40 leti njegov novinec. Naslednjo nedeljo, 7. julija 2019, je p. Filip daroval biserno mašo v domači Stari Oselici. - Po padcu, ko si je poškodoval vretence, in oslabelosti pa je dotrpel. Umril je v bolnišnici v Šempetru pri Gorici v torek, 4. februarja 2020 ob 4.55 zjutraj. V petek, 7.2.2020, so se poslovili od njega v naši cerkvi Matere Božje na Kostanjevici - Kapeli v Novi Gorici in zvečer darovali zanj sv. mašo. Naslednji dan, v soboto, 8. februarja, ko bi praznoval 89. rojstni dan, so ga prepeljali na Sveto Goro, kjer je nadškof Stanislav Zore daroval pogrebno sv. mašo in vodil pogreb.

P. Filipa sedaj prosimo, naj prosi za naše občestvo in skupaj izprosimo še nove duhovne poklice in poklice v frančiškanskih vrstah. Ravno na dan pogreba p. Filipa je na Brezjah umrl še p. Leopold Grčar, dolgoletni vodja Živega rožnega venca. Naša občestva se manjšajo, bratstva frančiškanov prav tako in ne moremo pričakovati več kakšne okrepitve. Seveda smo slovenski rojaki najprej na potezi, da bodo naša občestva živa in dejavna in da bomo živeli iz vere in v sožitju. "Če ne bomo molili, sadili in zalivali, kako naj potem raste?" (škof dr. Stanislav Lenič). Molimo in naredimo vse, kar je mogoče, da tudi iz naših slovenskih občestev v Avstraliji Bog pokliče še kakšnega novomašnika. "Če so drugi zmogli, zakaj ne bi poskusil še ti?" (sv. Avguštin) Zakaj ne bi poskusili še Vi?

**P. Filip, hvala Vam za vse!
Počivajte v miru!**

p. Darko in rojaki

Rafaël, april 2020

SPOMINI GWARDIJANA P. AMBROŽA MUŠIČA NA + P. VALERIJANA OB NAŠEM ŽEGNANJU

Merrylands, 29.9.2019 - Ko je p. Valerijan prišel v naš samostan, sem srečal veliko novih obrazov in sem bil zelo vesel, ko sem videl, kakšno ljubezen, kako lepe spomine gojite do našega patra Valerijana. Še bolj sem bil vesel, ko sem videl, koliko mu je to pomenilo, kako se je tudi on spominjal vseh vas. Dober spomin je imel, spomnil se je vseh sodelavcev, pogovarjala sva se o vas in njegovo srce je zares bilo za ljudi, ki živite tukaj v Avstraliji. Upam, da ste tudi vsi, ki ste prišli k njemu na obisk, čutili našo hvaležnost in tisto dobrodošlico, ki si jo zaslužite.

V Avstraliji sem prvič. Prvi tak stik z Avstralijo poleg p. Valerijana in naših patrov sem imel tudi z gospodom Anthonyjem Tomažinom. On je prav tako na poseben način izkazoval ves čas, kar je bil pater Valerijan med nami, skrb, pozornost do njega in tudi on me je zdaj neposredno povabil, omogočil potovanje sem. Tudi njemu velika zahvala. Tukaj sem nekaj ljudi že srečal pri sv. maši v Merrylandsu - Sydneyu in sedaj, ko potekajo priprave na to slovesnost, vidim, kako Slovenci tukaj pridete skupaj, kako ste ponosni na svoje korenine in kako ste požrtvovalni, ko gre za to, da nekaj lepega pripravite in pokažete, da ste veseli, tako svoje vere, svojega porekla, kot tudi tega, da je bil p. Valerijan z vami.

Verjetno vas zanima, kako smo poskrbeli za patra Valerijana, kaj je počel, kako je preživljal čas. Bil je človek reda - ob 6.15 zjutraj, ko je takole dremal, smo ga prišli kdaj zbuditi, smo rekli: "6.15" in on je kot vojak skočil gor. Takrat se je oblekel, šel v zakristijo in se pripravil na sveto mašo - somaševanje. S tem je dal nam, mlajšim, velik zgled, kaj pomeni biti duhovnik. Tako rad je maševal, tudi, ko je že težko hodil, ko je imel palico in je potreboval podporo, in dal si je res pogum, voljo, kljub bolečinam, ki jih je čutil v kolenu, je vsako stopnico eno po eno premagoval in potem tudi po maši navzgor.

Redno je dobival Vaše Misli, prebiral, ko ni mogel več sam, smo mu drugi brali in z zanimanjem je poslušal, kaj se dogaja novega v Sydneyu. Zelo hvaležen je bil za vsa Vaša pisma, pozdrave, ko ste mu pisali, pripovedovali, kaj se dogaja z Vašimi družinami, ko ste mu poslali kakšno fotografijo. Vse to je on skrbno hranil, tudi meni povedal, kdo je ta in ta, spomine obujal in tako sem tudi jaz po patru Valerijanu spoznaval Avstralijo, Vašo skupnost tukaj, zdaj pa lahko to tudi doživim in potrdim tisto, kar mi je on povedal.

Torej, želim si, da bi ta prijaznost ostala še naprej kot spomin nanj, pristrčnost, močna vera, vse to, o čemer ste tako lepo tukaj govorili, gospa Olga, tudi gospod vel-eposlanik, vse to je v resnici izgrajevalo njegovo osebnost duhovnika, Slovenca in tudi frančiškana - manjšega brata, ta miroljubnost, ponižnost, pogum, velikodušnost.

p. Ambrož Mušič OFM

(Po zvočnem zapisih in pogovoru Tanie Smrdel s p. Ambrožem na radiu SBS /<https://www.sbs.com.au/language/slovenian/audio/p-ambroz-music-na-obisku-v-avstraliji/>)

ANEKDOTA: ŽUPNIK MESTNE ŽUPNIJE je maševal na eni od podružnic in je pred pridigo zbranim vernikom, ki so se v cerkvi zadrževali zadaj, rekel tole: "Takšni ste kot moja pleša. Zadaj in ob straneh vas je nekaj, spredaj pa je vse prazno." Povabil jih je, naj se pomaknejo naprej, toda nič ni pomagalo. Tedaj je rekel: "Če vi ne marate k meni, grem pa jaz k vam." In je šel pridigat pod kor!

RENATO se je prijavil na sprejemni izpit za policiste. Na izpitu ga vodja komisije vpraša: "Imate veliko in razburjeno množico. Kaj bi storili?" "Ne vem, kako to delate pri vas. Če bi bilo pri nas doma, bi jaz snel kapo in začel pobirati prostovoljne prispevke!"

JURE JE ŠEL V KOLONIJO NA MORJE in ko sta se z mamico poslavljal, mu je naročala še zadnje stvari in, da naj gotovo večkrat piše ali pokliče.

Ko je vlak odpeljal, je k Juretovi mami pristopila druga mama in ji dejala: "Poznam najboljše sredstvo, ki vselej pomaga, da takle fantič piše ali pokliče domov!"

"Ali res? Kako pa to naredite?"

"Takole: prvo pismo, ki mu ga boste pisali, zaključite z besedami: 'Prilagam Ti tudi nekaj denarja, da boš imel za sladoled ali za mobi kartico (Mobile Pre-Paid, op.) ali kaj drugega, kar si boš hotel kupiti!'"

"In to pomaga?"

"Seveda! Samo denarja ne smete priložiti!"

ŽUPNIK je pri nedeljski maši pridigal, kako sta mož in žena eno telo v ljubezni. - Po sv. maši sta šla Gabrijel in Peter na kavo v bližnjo kavarno in se pogovarjata o pridigi.

"To je pa res lepo: mož in žena sta eno," pravi Gabrijel.

"Jaz pa pravim, da sta mož in žena deset," pravi Peter.

"Kako - deset?"

"Takole: žena je ena, jaz sem pa ničla!"

MALI ALJAŽ JE LEŽAL v postelji z angino in ni bil nič navdušen, da bi molil Sveti angel. Doma se mu čudijo, on pa pojasni: »Če bo angel prišel in me varoval, se bo nalezal angine, potem pa se bodo od njega nalezli še Jezus, Marija in vsi ostali v nebesih.« (resnična)

GOSPA JEZIČNIKOVA je vsako jutro brala časopis. Pa jo vnuk, ki je bil na počitnicah, vpraša:

"Babi, zakaj pa vsak dan tako vneto bereš osmrtnice?"

"Nič se ne boj, Nejc, saj me ne bo pobralo. Samo gledam, kdo je spet samski!"

STAREJŠI VOZNIK, ki je bival v domu ostarelih, je peljal z novim kombijem na izlet skupino žena iz doma. Ustavil ga je policist.

"Dober dan! Gospod, zakaj pa vozite tako počasi?"

"Oprostite, gospod policaj, omejitev je 25 na uro!"

"Gospod, to je vendar številka ceste!"

"Joj, zdaj pa nič več ne vem! Pravkar smo z avtoceste pridrveli 200..."

REVIJE, KI JIH TOPLO
PRIPOROČAMO ZA BRANJE

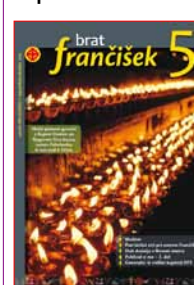
MISLI, izhajajo že 69. leto. List je ogledalo slovenskega življa v Avstraliji. Celoletna naročnina je \$60. **Naslov:** MISLI, P.O. Box 197, Kew VIC. 3101; ☎ (03) 9853 7787; **e-mail:** slomission.misli@gmail.com <http://glasslovenije.com.au>

DRUŽINA, ki je na razpolago v cerkveni veži, prihaja po letalski pošti. Cena izvoda je \$ 4.

Naslov: »Družina«, Krevov trg 1, p.p.95, 1001 Ljubljana, Slovenia;

☎ 0011 386 1 360 2830;

<http://www.druzina.si>

BRAT FRANČIŠEK, je glasilo Frančiškovega svetnega reda v Sloveniji (FSR). Revija izhaja šestkrat letno. Letna naročnina je \$35. **Naslov:** Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana, ☎ 0011 386 1 242 9300, **faximile** 0011 386 1 2429 313

SLOVENSKA DIPLOMATSKA
PREDSTAVNIŠTVA
VELEPOSLANIŠTVO REPUBLIKE
SLOVENIJE V CANBERRI:

Veleposlanik: gospod Jurij Rifelj
☎ (02)6290 0000, **faximile** (02)6290 0619.
Poštne pošiljke: Embassy of Republic of Slovenia, 26 Akame Circuit, O' Malley, ACT 2606.
<http://canberra.veleposlanistvo.si>
E-mail: sloembassy.canberra@gov.si

KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE NSW

Častni konzul: g. Anthony Tomažin
Vice častni konzul: g. Mark Stariha
Level 1, 4 Railway Parade, Burwood, NSW 2134
T: +61 2 97154701, F: +61 2 97154801
slovenian.consulate.nsw@gmail.com

KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE QLD

Častna konzulka ga. Nevenka Golc Clark,
8 Otranto Ave., Caloundra, QLD 4551
T: 07 5438 1881, F: 07 5491 1606
slovenian.consulate.qld@gmail.com

0409 074 760

Pomoč bolnikom in umirajočim

SPREMEMBA NASLOVA

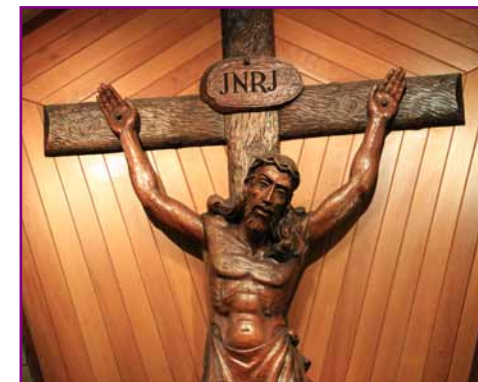
Če se preselite na drugi naslov, Vas prosimo, da nam takoj sporočite vaš novi naslov.

Prav tako sporočite spremembo telefonske številke, e-maila in drugo.

VELIKA NOČ 2020 VESELA ALELUJA!

"Vstali Gospod Jezus Kristus, sprejemaš nas skupaj z našim srcem, s takšnim, kakršno je. Zakaj bi čakali, da se naše srce spremeni, preden se napotimo k tebi? Saj ga ti preoblikuješ. Z našim trnjem netiš ogenj. Skozi odprto rano v nas priteka tvoja ljubezen. In prav iz teh ran požene občestvo s tabo. Tvoj glas razsvetli našo noč in v nas se odpro vrata vere."
(br. Roger Schutz iz Taizeja)

p. Darko in rojaki

GEELONG - BELL PARK, VICTORIA: Cerkev sv. Družine

Slovenski rojaki v Geelongu se zbirajo k sv. mašam vsako 2. nedeljo v mesecu ob 12.15 popoldne v cerkvi sv. Družine. V isti cerkvi se zbirajo k svoji sv. maši vsako nedeljo ob 11.00 tudi hrvaški verniki.

Župnija je bila ustanovljena leta 1953 in spada v nadškofijo Melbourne. Župnijska osnovna šola je bila odprta leta 1955, cerkev sv. Družine pa je bila zgrajena leta 1973. Pred nekaj leti je bila prenovljena. (www.stmichaelbellpark.org.au)

V Geelongu deluje Slovensko društvo Ivan Cankar, ki je bil ustanovljeno leta 1955.